

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i: MAT1120 — Lineær algebra.

Eksamensdag: Torsdag 8. desember 2005.

Tid for eksamen: 14.30 – 17.30.

Oppgavesettet er på 2 sider.

Vedlegg: Ingen.

Tillatte hjelpemidler: Ingen.

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1.

$$\text{La } M = \begin{bmatrix} -1 & -2 & -2 \\ 2 & 3 & 2 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}$$

- a) Beregn $\det(M)$ og begrunn at M ikke er invertibel.
- b) Bestem en vektor $\vec{x}_0 \in \mathbb{R}^3$ som er slik at $\text{Nul } M = \text{Span}\{\vec{x}_0\}$.
- c) Sjekk at $\vec{x}_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$ og $\vec{x}_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$ er egenvektorer for M . Begrunn at M er diagonaliserbar.
- d) La $\vec{y}_0 \in \mathbb{R}^3$. Sett $\vec{y}_{n+1} = M\vec{y}_n$, $n = 0, 1, 2, \dots$. Begrunn at $\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1}{3^n} \vec{y}_n$ eksisterer.

(Fortsettes side 2.)

Oppgave 2.

$$\text{La } A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & -2 & 3 \\ 1 & -2 & -6 & 1 \\ 2 & 1 & -2 & 1 \\ 0 & 1 & 2 & -5 \end{bmatrix}, R = \begin{bmatrix} 1 & 0 & -2 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \text{ og sett } W = \text{Col } A.$$

Vi betrakter $\mathbb{R}^4$ ustyrt med sitt vanlig indreprodukt (prikkproduktet). Det kan taes for gitt at den reduserte trappeformen til A er matrisen R .

- a) Angi rang A og en basis $\mathcal{B}$ for W som består av kolonnevektorer til A .
 b) Angi en lineær avhengighetsrelasjon mellom kolonnevektorene til A .

$$\text{Angi deretter } [\vec{b}_1]_{\mathcal{B}} \text{ og } [\vec{b}_2]_{\mathcal{B}} \text{ når } \vec{b}_1 = A \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \text{ og } \vec{b}_2 = A \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

- c) La $\vec{a}_1$ og $\vec{a}_2$ betegne henholdsvis første og annen kolonnevektor til A . Sjekk at $\vec{a}_1$ og $\vec{a}_2$ er ortogonale. Bestem deretter en ortogonal basis for W som inneholder $\vec{a}_1$ og $\vec{a}_2$.

- d) La $\vec{y} = \begin{bmatrix} 3 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$. Begrunn at den ortogonale projeksjonen av $\vec{y}$ på W er

$$\text{vektoren } \text{proj}_W(\vec{y}) = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix} \text{ og beregn avstanden fra } \vec{y} \text{ til } W.$$

La nå $\mathcal{P}_2$ være vektorrommet som består av alle reelle polynomer av grad opptil 2 i en reell variabel. La $\mathcal{S}$ være standard basisen for $\mathcal{P}_2$. Definer

$$\text{avbildningen } T : \mathcal{P}_2 \rightarrow W \text{ ved } T(p) = A \begin{bmatrix} p(0) \\ p'(0) \\ p(1) \\ p'(1) \end{bmatrix} \text{ når } p \in \mathcal{P}_2 \text{ og } p' \text{ betegner}$$

den deriverte av p .

- e) Sjekk at T er lineær.
 f) Bestem matrisen til T m.h.p. basisene $\mathcal{S}$ og $\mathcal{B}$. Er T en isomorfi?

SLUTT